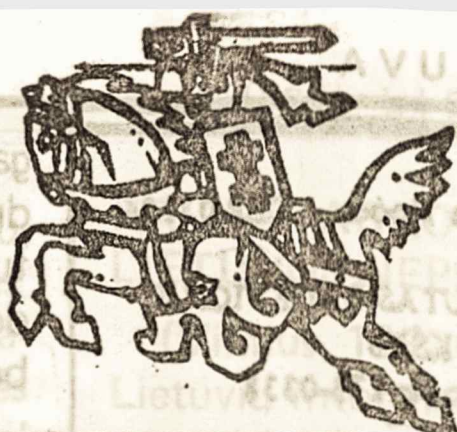

MŪSŲ LIETUVA

M. MAZYDU
BIBLIOTEKA

NR. 8 (2093) - SEMANÁRIO-1989 VASARIS-FEVEREIRO 23 NCz\$.0,30 R.Juventus,28 - Pq.da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel.273-0338

LIETUVOS LAISVĖS LYGOS TAUTINĖS TARYBOS ATSTOVO LIETUVIŠKAJAI IŠEIVIJAI

PAREIŠKIMAS

Kiekvienais metais skelbiama Pavergtųjų Tautų Savaitė siekia priminti pasaulio žmones, kad ir Pabaltijo tautos neša labai sunkią vergijos našą. Dabartiniu metu šių trijų tautų žmonės visomis jiems prieinamomis priemonėmis deda didžiausias pastangas valstybinės nepriklausomybės atstatymo reikalui. Nелеistina nei vienam lietuviui užmiršti, kad Lietuvos laisvės kovų savanoriai po 1-jo pasaulinio karo ir Lietuvos laisvės kovų savanoriai-partizanai po II-jo pasaulinio karo savo gyvybę paaukojo už tai, kad egzistuotų ne kokia nors vasalinė ar satelitinė, autonominė ar kokia kitokia pusiau pavergta, o tikrai pilnai nepriklausoma Lietuva, kokia ji buvo iki 1940.VI.15 d. ir kokiomis tapo visos po II-jo pasaulinio karo iš kolojininės vergijos išsivadavusios Afrikos, Azijos ir kitų kontinentų tautos.

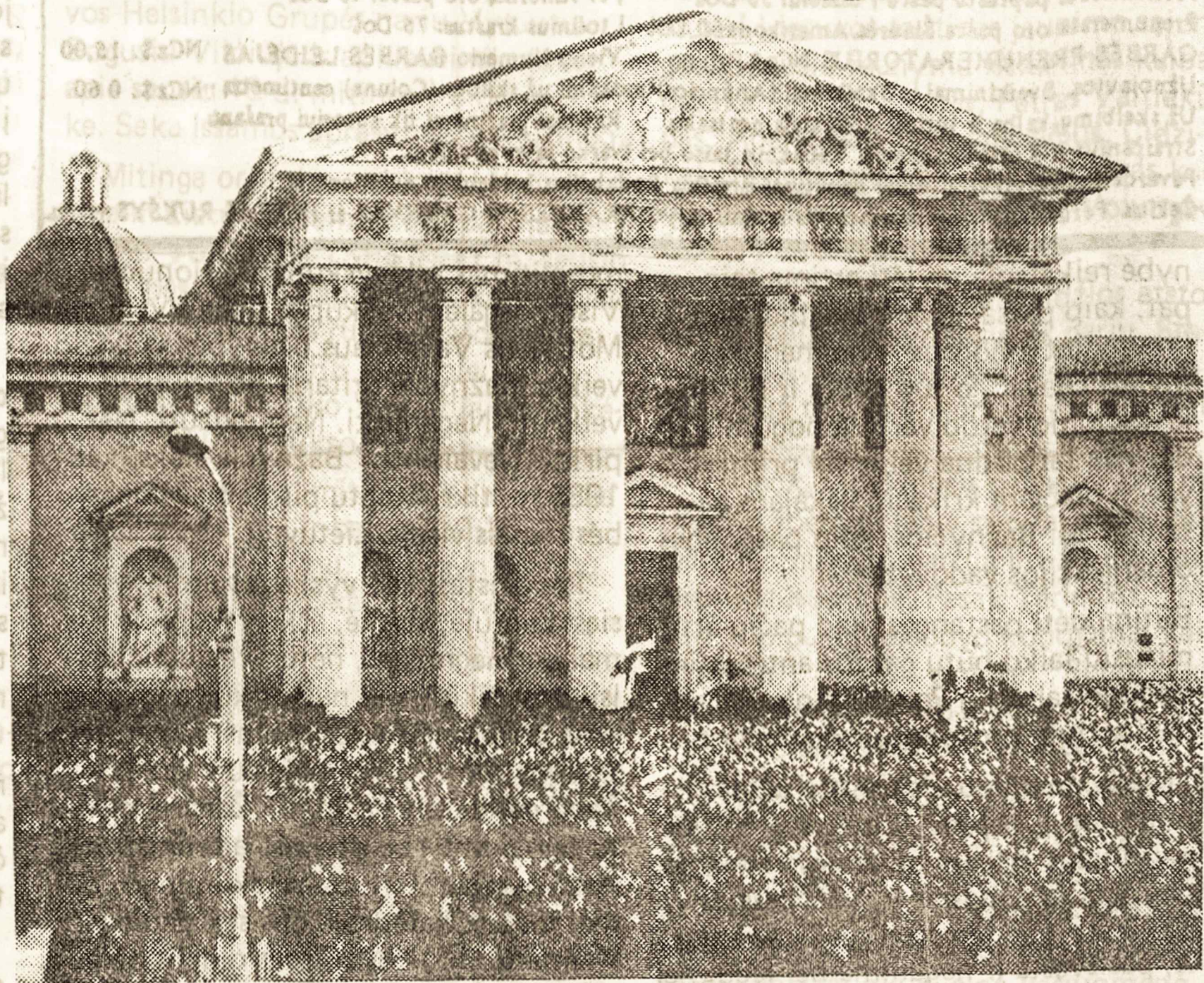
Nелеistina taip pat užmiršti, kad tikrai pilnai nepriklausoma valstybė turi galimybę teisingai išspręsti visas visuomenines problemas: socialines, nacionalines, religines, kultūrinės, ekonomines, demokratines, teritorines, politines ir t.t.

Todėl aš, kaip tiesioginis Tėvynėje veikiančios III Tautinės Tarybos narys ir įgaliotinis lietuviškajai išėivijai, tos Tarybos vardu

1989-sius metus skelbiu Pabaltijo valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – LAISVĖS METAIS.

Todėl kviečiu 1989 metų bėgyje visus lietuvius, latvius, estus ir visus Pabaltijo aneksijos nepripažįstančių tautų bei valstybių žmones ypatingai suaktyvinti savo veiklą, nukreiptą Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo reikalui. Tuo tikslu, kaip minimum programa, turi būti plačiai išvystyta sekančio pobūdžio veikla:

1. Nuo pat šio pareiškimo paskelbimo dienos tarp lietuvių, latvių, estų bei visų kitų pasaulio tautybių žmonių turi būti renkami parašai reikalavimų, kad artimiausiu laiku būtų atstatytos Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės, kad tų šalių tautos galų gale būtų išvaduotos iš Hitlerio-Stalino primestos kolojininės vergijos jungo ir kad jos taptų pilnomis

VILNIAUS KATEDRA, vasario 5 dieną, buvo iš naujo konsakruota ir vėl pradėtos laikyti pamaldos. Iškilmingoms mišioms vadovavo arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas JULIJONAS STEPONAVIČIUS koncenebruojant kitiems vyskupanams ir kunigams. Katedroje buvo 5.000 tikinčiųjų, o lauke virš 10.000

šeimininkėmis savo namuose. Kiekvienam po šiuo reikalavimu padėjusiam parašą turi būti įteikta Ribbentropo-Molotovo 1939.VIII.23 d. pasirašyto slapto protokolo fotokopija, parašyta vokiečių ir rusų kalbomis, o taip pat minėto protokolo vertimas į anglų kalbą.

2. Būtina kviesti visus viso pasaulio valstybių vadovus, pirmoje eilėje aneksijos nepripažįstančių valstybių vadovus bei tarptautines organizacijas, ryžtingais veiksmais padėti pavergtoms Pabaltijo tautoms laisvės bei nepriklausomybės atstatyme.
3. Jungtinių Tautų Organizacijai priklausančių valstybių vadovai turėtų reikalauti, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių išlaisvinimo byla būtų perduota svarstyti neilinia specialiai susauktai Jungtinių Tautų Generalinei Asemblėjai sesijai New Yorke. Šių buvusių Tautų Sąjungos narių byla turi taip pat būti nagrinėjama Tarptautiniame Teisme Haagoje.
4. Turi būti kviečiami viso pasaulio tautų žmonės visais prieinamais būdais solidarizuotis su lietuviais, latviais ir estais jų vedamoje kovoje už laisvę

Klišė paimta iš "Gimtoji Krašto" Nr.6(1143) bei nepriklausomybės atkūrimą.

5. Yra būtina, iš aktyviausių, labiausiai pasižventusių lietuvių sudaryti Koordinacinį Komitetą, kuris vienyty veiktų jos jėgas Nepriklausomybės atgavimo reikalui.
6. Visų kraštų lietuvių bendruomenės turi dėti pastangas, kad jų valstybių parlamentuose būtų prarastos rusiškoji imperializmą smerkiančios ir Pabaltijo kolonizavimą likviduoti siekiančios rezolucijos. Taip pat turi stengtis išgauti tų valstybių vadų atitinkamus oficialius, tam reikalui skirtus, raštiškus pareiškimus.
7. Visose šalyse, kuriose gyvena Pabaltijo valstybių išėiviai turi būti ir toliau, tačiau suintensyvinti, organizuojamos spaudos konferencijos ir kiti renginiai Hitlerio - Stalino samokso, nukreipto prieš Vidurio Europos tautų laisvę, istorijos bei okupacijos pasėkoms nagrinėti.
8. Reikia laikyti savaime suprantamu dalyku, jog kiekvienas, kuris toleruoja egzistuojančią bent vienos pasaulio tautos vergiją, – nemyli žmogaus ir nusikalsta žmoniškumui. Krikščio-

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje NCz\$. 8,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz\$. 20,00

Užsąjautos, Sveikdinimai ir Skelbimai (Anūncijos)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina NCz\$. 0 30

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

"Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS" NCz\$. 15,00

Už skelbimų mokami už skilties (Coluna) centimetru NCz\$. 0 60,

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

organizacijomis, skelbtų svarbiausių bendrijos ir lietuvių organizacijų dokumentus". "Lituanicos" bendrijai siūloma vadovautis principu: tautos jėga – vienybėje.

Šio biuletenio bendradarbė moksleivė J. Navickaitė rašo: "Lietuva prasidėjo nuo mažos upelės Aukštaitijoje. Mūsų bendrija šiandien irgi panaši į mažą upeliuką, kuris galbūt ateityje išsiplės į tikrą pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą. Tasai upeliukas – "Lietuva". Ji toliau rašo, kad lietuvių jaunimą negalima skirstyti į Lietuvos, Amerikos, Rusijos ir t.t. lietuvius. Tai esą vienos tautos sūnūs ir dukros.

Straipsnyje "Tauta ir tėvynė – bendrijos "Lituanica" kelrodžiai". Mindaugas Černiauskas pabrėžia, kad jaunajai lietuvių kartai, kaip oras yra reikalingos žinios. Lietuvai reikalingi naujo mąstymo mokslininkai, medikai, menininkai ir filosofai. Būtinai pastovūs ir nepriklausomi ryšiai su pasauliniais mokslo ir kultūros lobiais. Būtinai turėti savo diplomatus ir komersantus.

"Lituanicos" organizacija galėtų pasirūpinti kad atvykstantys į Lietuvą būtų apgyvendinami ne viešbučiuose, bet privačiuose butuose, tautiečiai galėtų pajusti tą dvasią, kuria šiandien gyvena Lietuva.

Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio iniciatyvinės grupės laiškas tautai ir visiems Lietuvos gyventojams, paskelbtas "Atgimimo" 13 nr. Laiške yra kviečiami visi Lietuvos gyventojai į žygį už blaivią tėvynę, nes jai grėšia didelis pavojus. Pastaraisiais dešimtmečiais svaigalų vartojimas Lietuvoje padidėjo 5 kartus, užregistruota 60.000 alkoholikų. Didėja girtaujančių palaidumas ir nusikaltimai. Kas trečią nusikaltimą ir 5-tą automobilio nelaimę padaro ne blaivūs žmonės. Vidutinė girtuoklio gyvenimo trukmė – 45,8, o narkomanų – 35 metai. Laiške primenama, kad prieš 130 m. Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus paraginti žmonės per du metus sumažino 8 kartus degtinės vartojimą. Vardan savo vaikų, vaikaičių, savo žmonių, šeimų, tautinio atgimimo, vardan brangios tėvynės žmonės kviečiami nusikratyti šia baisia yda. "Patys įrodykite ir kitiems padėkite, kad Lietuva gali būti blaivi" – rašoma laiške. Raginami visi, jaunimas, darbininkai ir profesionalai, jungtis į kovą už blaivų kraštą. "Brangūs tautiečiai ir visi Lietuvos žmonės. Skelbiame 1989

nybė reikalauja mylėti artimą taip pat, kaip patsai save ir skelbia, kad "nemylint žmogaus – neįmanoma mylėti Dievą", o tuo pačiu ir būti krikščionio vardu žmogumi. Todėl visa tai būtina vėl ir vėl priminti visam plačiam krikščioniškajam pasauliui bei Bažnyčiai, kaip pasaulinės organizacijos vadovybei.

9. Būtina dėti pastangas, kad pačiu artimiausiu laiku būtų gautos antrojo ir trečiojo šalptųjų Pabaltijo okupaciją liečiančiųjų protokolų fotokopijos.

10. Kiekvienas lietuvis privalo įsisąmoninti, jog Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių atstatymo siekimas yra pats pagrindinis ir švenčiausias siekimas, kad jam turi būti pasiaukota, pasišvęsta ir negailima nei jėgų, nei laiko, nei visokeriopos paramos.

Dr. Aigirdas Statkevičius
Lietuvos Laisvės Lygos Tautinės
Tarybos Atstovas Lietuviškajai
Išveivijai

Melburnas, 1988.XII.22

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

Vyskupas Julijonas Steponavičius – Vilniuje. "Komjaunimo tiesa" 10 nr. išspausdino korespondento pasikalbėjimą su Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratorium. Vyskupas patvirtino, kad jam oficialiai leista grįžti į pareigas. Valdžios pareigūnai vyskupą supažindino su arkikatedros būkle. Jis pažymėjo, kad Vilniaus katedros pavadinimas nėra tikslus. Vilnius yra arkivyskupijos centru, tai jis turi arkikatedrą.

Perėmus arkivyskupijos valdymą, tarp pirmųjų rūpesčių yra šv. Kazimiero karsto ir relikvijų grąžinimas į arkikatedrą. Tai bus atlikta kovo pradžioje. Didelį nerimą kelia alkoholio gamybos ir prekybos didėjimas, girtuokliavi-

mo plitimas arkivyskupijos rajonuose. Visom išgalėm vyskupas rems Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio veiklą. Bažnyčia pritaria šio sąjūdžio veiklai: "Negaminti. Neprekiuoti. Nepirkti. Nevaišinti." Bažnyčia sieks, kad 1989 m. tikrai taptų pirmaisiais blaivybės metais visoje Lietuvoje.

Paklaustas, kad vyskupas apsigyvensias Vilniuje, stakė, arkivyskupijos rūmai dar negražinti, neturi rezidencijos įsikurti, tikisi, kad naujas kulto įgaliotinis geranoriškai pasirūpins jog arkivyskupijos rūmai būtų greičiau sugrąžinti. Tada nereikės važinėti į Žagarę, galėtų pilnai imtis apaštalinio administratoriaus pareigų. Pirmosios iškilmingos pamaldos arkikatedroje bus sekmadienį – vasario 5-tą. "Man teks didelis džiaugsmas ir garbė atnašauti pirmąsias šv. Mišias mūsų atgimstančios Tautos šventovėje", – pareiškė vyskupas.

"TŽ" redakciją pasiekė Jaunimo bendrijos "Lituanica" Vilniaus grupės biuletenio pirmas numeris "Lietuva". Jo vedamajame rašoma, kad 1988 m. rugsėjo 18 d. Meno darbuotojų rūmuose Vilniuje įvyko "Lituanicos" bendrijos steigiamoji konferencija. Organizacijos tikslas – suvienyti viso pasaulio lietuvių jaunimą tautiniam, kultūriniam ir moksliniam bendradarbiavimui. Bet greit iškilė įvairių problemų. Pati organizacija susiskaldė į daugybę smulkių vienetų. Todėl "Lituanicos" Vilniaus grupė, kaip gausiausia, ryžosi tapti vienijančia ir koordinuojančia jėga. Tam tikslui nutarta leisti informacinį biuletenį "Lietuva", kuris tarnaus visoms organizacijos grupėms. "Įsivaizduojame jį (biuletenį) kaip būsimą traukos centrą, kuris apvienytų išsisklaidžiusias Lietuvoje kuopeles, teiktų informaciją apie bendrijos veiklą, supažindintų su pasaulio lietuvių jaunimo gyvenimu, or-

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

m. Lietuvos blaivybės metais, gegužės mėnesį — akcija prieš alkoholį mėnesiu, Kalėdų šventės, Naujų metų sutiktuvės — blaivybės, susikaupimo, rimties ir pasiryžimo naujiems siekiams". Blaivybės sąjūdžio iniciatyvinę grupę sudaro: vysk. Antanas Vaičius — garbės narys, architektas Donatas Daukša, pedagogas Jonas Gečas, žurnalistas Juozas Jurevičius, inžinierius Juozas Kančys, kunigas Algimantas Keina, radijo diktorė Bernadeta Lukošiušė, akademikas Algimantas Marcinkevičius, žurnalistas Romas Mastika, sociologas Zigmantas Morkūnas, profesorius Juozas Pičiilingis, gydytojas Vaclovas Ralys, gydytojas Vincas Rastenis, rašytojas Kazys Saja, aktorius Česlovas Stonys, profesorius Vytautas Sirvydis, sociologas Vytautas Turčinavičius, inžinierė Inita Tamošiūnienė, inžinierius Vytautas Uogelė.

Vilniaus radijo pranešimu, sausio 7 d. Vilniuje įvyko katalikiškojo jaunimo sąjungos "Ateitis pasitarimas. Jame dalyvavo buvę organizacijos nariai, jaunimas, seminaristai, kunigai, mokytojai, filosofai. Susirinkimui pirmininkavo Sąjūdžio seimo tarybos narys Arvydas Juozaitis. Apie organizacijos istoriją kalbėjo gydytojas Vincas Rastenis, ateitininkas jau 50 metų. Jis pasidžiaugęs, kad dalyvauja daug jaunimo ir pažymėjęs, kad ateitininkai su savo prasinguoju šūkiu "Visa atnaujinti Kristuje" gyvuos ir gyvuos, padarė apžvalgą nuo 1911 m. organizacijos įsikūrimo iki jos 1940 m. uždarymo. Prisiminti žymieji ateitininkų vadai, kaip prof. Stasys Šalkauskis, Pranas Dovydaitis. Pastarasis ir daugelis kitų buvo sunaikinti kalėjimuose, darbo stovyklose.

Organizacijos veikla prasidėsianti mokyklose. Patinamuose biuleteniuose nurodomi ateitininkijos tikslai — išauklėti savo narius veikliais darbininkais, pilnūtemis asmenybėmis, turinčias išlavintą protą, jautrią širdį ir kilnų būdą. Kun. Vaclovas Aliulis, vienas iš organizatorių, kalbėdamas priminė, kad ateitininkų veikla reiškėsi daugiausia kultūriname darbe. Išreiškė viltį, kad jiems bus leista draugiškai dirbti su kitomis besikuriančiomis organizacijomis Lietuvoje.

J. A.

"Tėviškės Žiburiai"

KALNU PARKO MITINGAS UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

(Viinius, 1989 sausio 13 - LIC)

Lietuvių Informacijos Centras telefonu susisieki su Lietuvos Laisvės Lygos vadu Antanu Terlecku bei Lietuvos Helsinkio Grupės nariu Vytautu Bogušiu Vilniuje ir apklausinėjo juos apie sausio 10 d. mitingą Kalnų parke. Seka išsamus aprašymas to mitingo.

Mitingą organizavo Lietuvos laisvės lyga ir Lietuvos demokratų partija paminėti Vokietijos-TSRS 1941 m. sausio 10 d. pasirašytą slaptą protokolą, kuris perkėlė Suvalkijos ruožą iš Vokietijos įtakos sferos į TSRS kontrolę. Už tą ruožą TSRS sutiko Vokietijai sumokėti 7,5 milijonų aukso dolerių.

Anot Bogušio, mitingas Kalnų parke prasidėjo 18 val. ir baigėsi 20:15. Terlecko apskaičiavimu, dalyvavo 50.000 žmonių. Bogušis sakė, kad buvo bent 50.000 dalyvių, o gal ir daugiau.

Valdžia netrukdo demonstrantams. Sausio 9 d. "Vakarinės Naujienos" pranešė, kad valdžia davus leidimą mitingui Kalnų parke. Organizatoriams buvo leidžiama išsinuomoti autobusą su garsikalbiais. Anot Bogušio, oratorių kalbos buvo aiškiai girdimos. Vienintelis trūkumas, pasak Terlecko, buvo tai, kad nebuvo šviesu. Tad teko žibintuvus naudoti.

Kadangi iš anksto valdžia davė leidimą mitingui, Laisvės lygos atstovai lankėsi studentų bendrabučiuose, kviesdami jaunimą dalyvauti. Terleckas sakė, kad mitinge dalyvavo daug studentų, nors turbūt vyravo vidurinė karta. Bogušio manymu, dalyvavo daug žmonių iš įvairių amžiaus grupių, įskaitant ir jaunimo. Į Kalnų parką atvyko nemažai lietuvių iš kitumiestų, pvz. Kauno ir Panevėžio.

Demonstracijos pirmininkas Antanas Terleckas pirmas kalbėjo. Bogušio apskaičiavimu, į minią prabilo 26 kalbėtojai. Oficialiai buvo atstovaujamos keturios organizacijos: Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos Helsinkio grupė ir Lietuvos tautinė jaunimo sąjunga. Kalbėtojų tarpe buvo šie asmenys: Terleckas, Valdas Anelauskas, Jonas Volungevičius ir Arnas Taujans-

kas iš Lietuvos laisvės lygos; Petras Vaitiekūnas, Antanas Pipiras, Artūras Skučas, Jonas Gelažius, Petras Cidzikas iš Lietuvos demokratų partijos; Viktoras Petkus iš Lietuvos Helsinkio grupės; ir Ričardas Jokinčius, Arijas Bernotas, Paulius Vaitiekūnas ir Stasys Buškevičius iš Lietuvos tautinės jaunimo sąjungos. Bogušio manymu išskirtinas kalbas pasakė Petkus, Skučas, Petras Vaitiekūnas, Anelauskas, Volungevičius, Cidzikas, Terleckas sakė, kad labai geras kalbas sakė Petkus, Anelauskas, Volungevičius ir Petras Vaitiekūnas.

Tribūnoje nebuvo nei valdžios atstovų nei Sąjūdžio vyriausybės narių. Stasys Buškevičius savo kalboje kritikavo Sąjūdį už tai, kad neprisidėjo prie mitingo.

Terleckas ir Bogušis pabrėžė, kad mitingo kalbėtojai labai stipriai pasisakė prieš Komunistų partiją ir už Lietuvos nepriklausomybę. Pasak Terlecko, "niekad taip partija nebuvo koliojama, kaip šiandien". Bogušis pritarė: "Bendrai kalbos labai drąsios, labai aštrios. Tokių tikrai niekad nebuvo anksčiau".

Kalbėtojai reikalavo, kad Raudonoji armija pasitrauktų iš Lietuvos. Pasak Bogušio, mitingo pabaigoj trejetas kalbėtojų "tiesiog kreipėsi į Lietuvos motinas, tėvus, kad nebeleistų savo sūnų į kariuomenę, kad tai okupacinė kariuomenė. Ir bendrai kreipėsi į jaunimą, kad neitų į kariuomenę". Teisininkas Jonas Gelažius aiškino, kad 1949 m. priimta Jungtinių Tautų rezoliucija suteikia teisę okupuoto krašto gyventojams atsisakyti stoti į okupanto kariuomenę. Kalbėtojas Kazimieras Bonkus ragino Lietuvos jaunimą išstoti iš komunistinių organizacijų, nusiplėšti boševikiškę atributiką kaip raudonas žvaigždes, kaklaraiščius atkurti senas ar steigti naujas jaunimo organizacijas.

Mitingo metu buvęs partizanas Leonas Laurinskas perskaitė rezoliuciją, nukreiptą į Jungtinių Tautų dekolonizavimo komisiją. Prašoma, kad Lietuvos, Latvijos bei Estijos okupacijos klausimas būtų įtrauktas į JT Generalinės asamblėjos dienotvarkę. (Žiūr. LIC žinią, Sausio 10 d. mitingo rezoliucija.)

Daugelis kalbėtojų pasisakė prieš dalyvavimą naujos visosąjunginės liaudies kongreso (anksčiau vadinamos TSRS Aukščiausios Tarybos) rinkimuose, kad tai, anot Bogušio, "nekvepėtų 40-tų metų Liaudies seimu". (Persitarkymo sąjūdis išstato savo kandidatų į tuos rinkimus ir ragina lietuvius aktyviai dalyvauti.) Paulius Vaitiekūnas pareiškė, kad referendumas Lietuvoje gali įvykti tik išvedus Raudonąją armiją. Viktoras Petkus tvirtino, kad Maskva pradeda kalbėti apie savivaldą Lietuvai, nes jos imperijai ateina galas. Palygino Maskvos žadamą savivaldą su ta, kurią

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICÓRES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Lietuva turėjo nacių okupacijos laikais.

Terleckas sakė, kad Sąjūdžio vadovų dė kritikavo Tautinės jaunimo sąjungos nariai bei Demokratų partijos atstovai, teigdami, kad "pažadais maitina, maitina, ir galų gale mes nieko negavom, nieko tik vien pažadus". Kalbėtojų tarpe buvo du Sąjūdžio seimo tarybos nariai, Artūras Skučas ir Petras Vaitiekūnas.

Petras Vaitiekūnas sarkastiškai aiškino, kad Vasario 16-toji bus valstybinė šventė. Prie Naručio viešbučio, kur buvo paskelbtas Nepriklausomybės aktas, bus atidengta lenta, kurios komisijai vadovaus Lionginas Šepetys. Bogušis sakė, kad minia į tą Vaitiekūno pastabą reago: "Tuoj pat žmonės pradėjo šaukt, kad jokių būdu jis negali, jo rankos per daug suteptos".

Petras Vaitiekūnas pasakė, kad Lietuva taps nepriklausoma valstybe su daugeliu demokratinėmis partijomis ir kvietė visus stoti "į pirmąją Lietuvos demokratų partiją".

Vienas kalbėtojas prisiminė Artūro Sakalausko tragišką likimą. Sakalauskas, tarnaudamas Raudonojoje armijoje, nužudė kelius kareivius, kurie jį persekiavo ir išniekino. Kalbėtojas sakė, kad Sakalauskas kaltas dėl to, kad jisai nedavė atkirties pirmomis dienomis kariuomenėje, kai jį pradėjo persekioti. Kalbėtojas Sakalauską palygino su lietuvių tauta: "Mes nedavėm atkirtį okupantui, todėl šiandien mes esam pavergti".

Petras Cidzikas susirinkusiems pranešė, kad sausio 16 d., 18 val. bus piketas prie Lietuvos Aukščiausios Tarybos dėl politinių kalinių bei temtinių sugrąžinimo į Lietuvą. Jis paminėjo politinius kalinius Arūną Dainauską, Gintarą Muzikevičių ir Boleslovą Lizūną. O tremtiniai, kuriems turi būti atsiprašoma ir leidžiama Lietuvon sugrįžti, tai kun. Alfonsas Svarinskas ir Tomas Venclova. Cidzikas kvietė visus prisidėti prie piketo akcijos.

Prie mitingo pabaigos, rusas svečias iš Leningrado prašė leidimo kalbėti. Jis išreiškė nusistebėjimą, kad lietuvių tauta tokia energinga. Tvirtino, kad yra ir gerų rusų. Ragino lietuvius aiškinti Lietuvoje gyvenantiems rusams, ko lietuvių siekia, kad rusai suprastų savo vietą. Palinkėjo nepriklausomybės. Anot. Bogušio, minia tam svečiui kėlė ovacijas.

Mitingo oratoriai labai kritiškai atsilie-

pė apie Algį Klimaitį. Pasak Terlecko, "visi labai smerkė Klimaičio misiją". Tai buvo galima matyti ir lozunguose, kurie buvo įrašyti demonstrantų laikomuose plakatuose, pavyzdžiui, "A. Klimaitis, Maskvos agentas". "Algį Klimaiti, kiek moka Maskva už pasiaugus?", "Kapsukas, Brazauskas, Klimaitis – Lietuvos nepriklausomybės duobkasiai".

Dar kiti lozungai: "Lauk okupacinę kariuomenę iš Lietuvos". "Okupantai neškitės iš Lietuvos", "Okupantai lauk", "Lauk okupantai iš Lietuvos", "Lauk okupacinę administraciją iš Lietuvos", "Lietuvos komunistų partija ir Aukščiausioji Taryba jau gyvena komunizmą. Verge, baisuok už juos", "Brazauskai, ieškokis buto Maskvoje", "Brazauskai, užleisk vietą Genzeliui", "Lietuvos komunistų partija, Kremliaus tarnaitė", "Lietuva grobikų jau nebijo", "Europa – pabaltiečių kančias krikščionišką solidarumą", "Pabaltijo valstybių dekolonizavimo klausimą į Suvienytų Tautų Organizacijos dienotvarkę", "Pabaltijo valstybių problema, Europos moralinis veidas".

Mitingo metu žmonės šaukė "laisvę Lietuvai, laisvę", o kai primindavo komunistus, "gėda, gėda, gėda komunistams", "okupantai lauk". Jonas Volungevičius savo kalboje reikalavo, kad Lietuvos komunistai kreiptųsi į tautą prašydami atgailos.

Žmonės atėjo į Kalnų parką su trispalvėmis, perrištomis juodais kaspalais. Bogušis aiškino, kad "daug kas griežtai pasisakė, kad mūsų tautinė simbolika yra išdaryta, kad tai buvo laisvės, nepriklausomybės siekiai, o jie dabar patrypti. Tiesiog gėda, kai virš KGB rūmų kabo mūsų trispalvė".

Mitingui pasibaigus, žmonės išsiskirtė dainuodami tautines dainas.

KRYŽIAUS IR KALAVIJO VADAI

Geležinio vilko staugimo garsas Gedimino sapne vyriausio kunigo Krivio Krivaičio buvo išaiškintas to miesto būsimu garsu pasaulyje. Daugiau kaip 600 metų praslino po Vilniaus miesto įkūrimo. Minių minios žmonių praėjo gatvėmis. Ten gyveno daug garbingų Lietuvos žmonių, kunigaikščių, karo vadų, mokslo vyrų. Istorinį garsą miestui suteikė pats įkūrėjas Gediminas ir jo du sūnau, Algirdas ir Kęstutis. Bet

mums arčiau prie širdies tie du vardai – Vytautas Didysis ir šv. Kazimieras. Pirmasis yra Kęstučio sūnus, antrasis Algirdo anūkas. Vytautas suteikė Lietuvai politinį garsą, karinę galybę ir didžiulę teritoriją. Šv. Kazimieras gi Lietuvai suteikė amžiną ir nemirštančią garbę, kai po jo mirties jo galva buvo papuošta vienintelio Lietuvos šventojo laurų vainiku. Abu Gediminaičiai Lietuvai teikia garbę. Pirmasis garbę pasiekė kalaviju, antrasis kryžiaus ginklu.

Šv. Kazimieras mirė 1484 m. kovo 4 d. Gardine, vos 25 metų būdamas, bet savo šventu gyvenimu, dvasios stiprybe ir meile artimui, pralenkė savo giminaičius, savo kraujo brolius, senelius ir prosenelius. Jis liko nemirtingas Lietuvos globėjas, užtarėjas ir šventasis, kuris tėvynės garsą perkėlė į dvasinį pasaulį ir plačiausiai paskelbė ir tebeskelbia jį žemėje. Jis žmonėms suteikia daug maionių, kurie lanko jo karstą ir prašo. Ši dvasinė šv. Kazimiero stiprybė suteikia mums jėgų šiandien vesti sunkią ir neįjygią kovą už Lietuvos laisvę.

Viena legenda sako, kad 1518 m. prie Dauguvos rusai sutelkė labai didelę kariuomenę ir jau ruošėsi užimti Polocką. Miesto igulai atskubėjo padėti silpnos Lietuvos karinės jėgos. Karių ūpas ir kautynių moralė buvo silpna. Štai netikėtai pasirodė šv. Kazimieras debesyse ant balto žirgo. Iškėjęs kardą, paženklintu vyties ženklui, jis perveda lietuvius per Dauguvos upę; jo dvasinės jėgos sustiprinti lietuvių kariai stoja į mūšį ir laimi kautynes. Padavimai iki šiandien kalba, kad šv. Kazimiero pulkai tebemiega Lietuvos piliakalniuose ir jie sunkiausią Lietuvai valandą prabus ir visus krašto priešus išvaikys.

Kryžius ir kalavijai tai du kovos simboliai. Visi Lietuvos garsieji vadaai dažniausiai buvo pasirinkę antrąjį kovos simbolį. Tikrai kunigaikštis, Algirdo anūko sūnus Kazimieras, silpnos sveikatos jaunikaitis, palinko prie pirmojo simbolio, kuris jį nuvedė į pačią augščiausią garbę ir nemirštančią gyvybę.

Vyturys

*Ateiki dar kartą, Kazimierai šventas,
Lelijom papuoški širdis,
Kad Lietuva keltų, tiek skausmo iškentų,
Kad baigtų vergijos naktis.*

Giesmė iš Lietuvos

Geriausia dovana

KIEKVIENA PROGA

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVĄ"

GININĖMS – DRAUGAMS – PAŽISTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins 50 kartų – visus metus

Dra. HELGA HERING

MÉDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

KAIP MOKYTI VAIKUS LIETUVIŲ KALBOS?

Psichologo ir lingvisto dr. Algio Norvil'o tyrinėjimai ir siūlymai tėvams, mokykloms, organizacijoms, stovykloms

LIETUVIŲ KALBA IŠEIVIJOJE

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

KALBOS VARTOJIMO PROBLEMA

Kalbą galima mokėti, bet nevertoti. Kalbos pasirinkimo reiškinys yra įdomus ir gana sudėtingas. Didelį vaidmenį pasirinkime vartoti ar nevertoti kalbą turi paties asmens pajėgumas. Studentai dažniausiai taip pasirenka lietuvių kalbą vartoti ar nevertoti: su vyresniaisiais lietuviškai, su bendraamžiais angliškai, su jaunesniais lietuviškai. Kodėl jaunimas savo tarpe daugiausia kalba angliškai? Nepaprastai didelę įtaką turi vienkaliai.

Išryškėjo dvi priežastys. 1. Vidinė priežastis — ribotas lietuvių kalbos mokėjimas. "Dažnai trūksta žodžių tiksliai išreikšti mintis, kai kalbu lietuviškai". "Man tiesiog neįmanoma lietuviškai kalbėti apie mašinos motoro veikimą ar pasaulio politiką". Čia pasitvirtina ir Einer Haugeno įžvalga: dviejų kultūrų nesutapimas — viena kultūra nesiduoda išreiškiamai kitos kalbos sąvokomis. Trūksta terminų. Pvz. beisbolo terminas "short stop" neturi vertimo. Antra, ky la nepatogumo jausmas: jaučiama, kad kalbos mokėjimas nėra tobulas, bijoma padaryti klaidų, ypač vyresniųjų tarpe.

2. Išorinė priežastis — sutinkami jaunuoliai, jaunuolės lietuvių kalbos nepatogauja. Kodėl? "Silpnas lietuvių kalbos mokėjimas". "Jis nemėgsta lietuviškai kalbėti". "Dažnai vis grįžta į anglų kalbą". Kodėl prisitaikome prie angliškai kalbančiųjų? Mat jaučiama pareiga prisitaikyti prie kito asmens mokėjimo lygio. "Mano manymu, yra įžulu ("rude") su kitu kalbėti lietuviškai, nebent šiam asmeniui yra patogiu lietuviškai kalbėti". "Man yra patogiu, kai matau, kad kitam patogiu. Tikriausiai pereičiau į anglų kalbą, jei matyčiau, kad kitam asmeniui yra nepatogu lietuviškai kalbėti".

Ką aplink save matome? Anglų kalba yra tiek visur įsismelkusi, kad jaunam žmogui tiesiog yra neįmanoma vartoti

MŪSŲ JAUNYSTĖ — TAU TĖVYNE, LIETUVA ! Kada reikia dainuojam, kada reikia — šokam. Dariaus ir Girėno lituanistinės mokyklos mokiniai.

A. G. Plačo nuotrauka

lietuvių kalbą, nors ją ir gerai mokėtų. Vaikų stovyklos pavyzdys: būrelis, kuriame keli nariai vos kalba lietuviškai, dažniausiai visas būrelis pradeda kalbėti angliškai. Dažnai vyksta tiesiog lietuvių kalbos naikinimas šitokiais atvejais, kai prisitaikoma prie žemiausio lygio, užuot kėlus mažumos lygį.

Kitas pavyzdys yra šeštadieninės lituanistinės mokyklos. Yra daug atvejų, kur jose lietuvių kalba yra naikinama, nes taikomasi prie žemiausio lygio asmenų. Nėra pakankamai griežtumo ir lygio išlaikymo iš pačių mokytojų. Siūloma mokytojams-vedėjams objektyviai surašyti mokyklos tikslus ir kriterijus, pagal kuriuos vaikai skirstomi į pajėgiųjų ir nepajėgiųjų klases. Tėvai turėtų tokius pareiškimus pasirašyti registruojant savo vaiką į klasę. Tokiu būdu išgaunamas laisvas tėvų pasirinkimas kur siųsti jo vaiką ir ko iš jo tikėtis. To reikalaujama ir iš tėvų, siunčiančių vaikus į stovyklas. Jeigu vaikas siunčiamas į lietuviškai kalbančiųjų, tėvai savo laisvu apsisprendimu jau remia tokio tipo stovyklą. Vadovų pareiga tėvų apsisprendimą paremti stovykloje griežtai iš vaikų reikalaujant lietuvių kalbos. Tokie griežti įsipareigojimai yra normalus dalykas pvz. siunčiant vaikus į vasaros "smuikininkų" ar kitokias kitataučių stovyklas. Nėra reikalo lietuviams save menkinti

prieš tokius reikalavimus svetimšalių tarpe, jei norime išlaikyti savo vertę.

ATVIRUMO LIETUVIŲ KALBAI SĄLYGOS

Yra ir atvirumo lietuvių kalbai. Sąlygos, susijusios su atvirumu: 1. asmuo gerai moka lietuviškai, tai jam patogiu šią kalbą vartoti; 2. artimas asmuo, nekritisks, nesijuokia iš klaidų; 3. asmuo, kuris savo lietuvių kalboje didžiuojasi, aktyvus lietuviškame gyvenime.

Yra ir struktūrinių būdų paskatinti lietuvių kalbos vartojimą. Vienos airių mokyklos pavyzdį aprašo Cullen Murphy (1985). Mokyklos dėstomoji kalba — airių. Kalbos mokymo programos bruožai sekantys.

1. Vaikui mokyklon įsirašius, ne tik iš vaiko, bet ir iš tėvų reikalaujama namie kalbėti vien airiškai. 2. Mokykloje kalbama tik airiškai. Jeigu nugirstama, kad vaikas kalbasi angliškai, iškviečiami tėvai. Užkertamas anglų kalbai kelias pačioje pradžioje, kitaip ji išsiplės visoje mokykloje. 3. Atsverti nepaprastai anglų kalbos įtakai vartojamos griežtos priemonės sudaryti airių kalbos užuovėją, kurioje ji galėtų klestėti. 4. Mokytojai yra pasišventę. Vedėjos žodžiais: "Dauguma mūsų mokinių nemoka airių kalbos, kai čia atvyksta, bet po kelių mėnesių ją laisvai vartoja".

Be abejonės čia matome garsiojo panarinimo ("immersion") metodo pritaikymą kalbos mokymui. Šį metodą išpopuliarino Wallace Lambert McGill universitete. Kvebeko provincijoje, parašęs knygą "Bilingual Education of Children".

Pagal šį metodą, vaikas yra panarinamas į kurią nors kalbą, kuri persunkia visą atmosferą, visus santykius. Sudaromos sąlygos, kurios, vaikas gali šia kalba santykiuoti su pasauliu. Dėmesys skiria-

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

Bom Retiro

São Paulo — Capital

mas prasmei, ne formai. Pagrindiniai šio metodo principai yra šie: a. laisva pasirinkimas, b. kalbos atskyrimas, c. platus jos vartojimas. Šis metodas yra ištyrinėtas. Rasta, kad jis visai nepakenkia daugumai išmokti anglų kalbą, gal net ir padeda.

Dr. Norvilui atrodo, kad jau atėjo laikas pagalvoti apie šio metodo pritaikymą lietuvių kalbos puoselėjimui. "Man atrodo, kad lietuvių kalbos neatgaivinsime dar labiau vaikus jos mokydami ar dar didesniais raginimais ją vartoti. Tai neveiks, nes pati aplinka jau yra tapusi šiai kalbai priešiška. Lietuvių kalbos vartojimas jaunųjų tarpe yra tapęs negalimybe. Esame atsidūrę krizėje". Jis siūlo bandyti kalbos vartojimą plėsti keičiant išorines aplinkybes. Labiau negu ko kito čia reikia drąsos.

1. Mokyklos. Daugumoje šeštadienių mokyklų jau yra įsiskverbusi anglų kalba daugiau negu toleruojama. Yra atvejų, kur mokytojai vartoja angliškų žodžius, aiškindami kokio nors lietuviško žodžio prasmę arba patys angliškai kalba su vaikais ne pamokų metu. Reikia steigti lietuviškai kalbančiųjų mokyklas, kuriose ir studentai, ir tėvai įsipareigoja kalbėti tik lietuviškai.

2. Stovyklos-kursai. Organizacijų uždavinys yra suruošti grynai lietuvišką stovyklą, į kurią savanoriškai užsirašo vaikai ir kartu įsipareigoja tėvai, kad vaikas lietuviškai kalbėtų. Savaimė aišku, kad tokioje stovykloje (kursuose vadovai turi būti parinkti tokie, kokie įsipareigoja grynai lietuviškai kalbėti savo tarpe ir su vaikais, laikydamiesi panarinimo metodo. Neįkainojamos vertės ateičiai turės grynai lietuviškai kalbančiųjų stovyklos.

Tos pačios panarinimo ("immersion") taisyklės taikomos ir tėvams ruošiamose stovyklose, ypač tose, kur tėvai kartu stovyklauja su vaikais, kaip pvz. šeimų stovyklose. Negali būti vienos taisyklės dėl lietuvių kalbos vaikams, o kitos tėvams, kaip pavz. su vaikais tėvai ir visi suaugę kalba lietuviškai, o kai kreipiasi vienas į kitą, jau kalba grynai angliškai arba kalbas maišo. Vaikui neduodamas aiškus kalbos vartojimo pavyzdys, laužomos taisyklės ir duodama jam suprasti, kad ir jis gali kalbos taisyklių nesilaikyti.

3. Vasario 16 gimnazija, lituanistikos kursai. Tai dvi institucijos, kurios įgali na jaunuolį praplėsti savo lietuvių kalbos vartojimą. Jos dėl to vertos dėmesio vaikams augant. Aišku, kalbos vartojimui praplėsti neįkainojamos vertės gali turėti ir ryšiai su Lietuva. Panarinimo metodas natūraliai veiktų vaikui nuvažiavus porai savačių ar mėnesiui pas tėtį į Lietuvą.

Gabija

VIII P.L.J. KONGRESO PARUOŠIMAS

Šiame vasario mėnesį, 12 dieną, įvyko susirinkimas Saleziečių salėj, kuris svarstė svarbius reikalus apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą (P.L.J.K.), kuris įvyks 1992 m. pradžioje. Prieš tai, jau Brazilija buvo susitarusi su kitais Jaunimo kongreso rengėjais, Argentinij ir Urugvajų, atstovauta Marcelo Šapolos, Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininko.

Šiame susirinkime, 12 d., buvo numatyti darbų būreliai iš maždaug 30 žmonių. Darbų būrelių apimtis buvo šitaip nustatyta: susisiekti, nakvynių, įvykio, finansinės ir centrinės raštinės, Kongreso programos ir kongreso reikalų tvarkymo. Kiekvienas darbų būrelis tame susirinkime nusistatė ir savo darbo programą.

Laukiame, kad atsirastų daugiau žmonių, norinčių padėti šiam dideliame darbe: Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas Pietų Amerikoje.

Brazilijos Lietuvių
Jaunimo Sąjunga

Vasario 14 d. Arletės ir Jono Silickų

namuose Vila Zelinoje Nemuno šokių grupės nariai ir kiti jaunuoliai susirinko vaišėms su svečiu iš JAV kun. A. Saulaičiu. Klaudijaus Butkaus akordeonas padėjo dainas, o Alberto Greičiaus "Disk Pizza Kaunas" parūpino užkandį. Pagidoje "Ilgiausių metų" vylėsi vėl netrukus susitikti, o svečias išreiškė pasitikėjimą, kad Jaunimo kongresas už trejų metų bus gražiai suruoštas. Dalyvavo apie 50 asmenų.

SKRAJOJANTIS MISIONIERIUS

Šiuo metu kun. URBAITIS yra Italijoje. Sunkiai sugaudomas, nes, rūpindamasis PETRO PERKUMO ŠVENTUMO BYLA, turi daug judintis – ieškoti prieš 50 metų buvusių jo mokytojų ir mokslo draugų, jo šventumo liudininkų. O šie gan pasklidę. Reikia liudininkų, informacijos – medžiagos ir platesnei Petro Perkumo biografijai (pirmiausia itališkai).

Vyrčiausias Saleziečių Rektorių, kun. Egidio Vignano, jam rašo iš Romos: džiaugiasi Petra Perkumą pažinęs Conti Rebaudengo Institute (prieš 50 metų) ir mielai laiminąs iniciatyvą praveisti jo beatifikacijos ir kanonizacijos bylą. "Tik turite viską gerai aptarti su mūsų Postulatorium (šventumo bylų vedėju, PG)".

O Postulatorius, aišku, reikalauja kuo gausesnės dokumentacijos – liudininkų.

Tikimės galėsią tuojau susipažinti su vienu kitu mūsų Petro Perkumo šventumo liudininku. Jų jau yra įvairiuose kraštuose ir keliose skirtingose kalbose. O visa tai mums, lietuviams, yra nemažas malonumas, padėrinimas ir didelė garbė.

EXCURSÕES "VILNIUS" 89

pela LUFT HANSA e CETEMAR

"VILNIUS" 89 com 2 saidas: 04 de junho e 27 de agosto

ROTEIRO Finlandia, Estonia, Letonia, LITUÂNIA e LENINGRADO – MOSCOU. Depois mais duas opções:

ROMA ou MUNIQUE.

INFORMAÇÕES: CETEMAR – tel. 258-5955 com

Dr. U. Vignola ou 241-2831 com Aleksandras Boguslauskas

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

LIGONIŲ DĖMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoje yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

MŪSŲ ŽINIOS

MALDOS UŽ LIETUVĄ KALENDORIUS 1989

Vos tik dabar mus pasiekė Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos (Brooklyn, New York, USA) išieistas MALDOS UŽ LIETUVĄ KALENDORIUS 1989. Jame kiekvieną dieną yra įpareigota viena ar kita lietuvių institucija ar vienetas ypatingu būdu melstis už Lietuvą.

Čia pristatom tik mums artimesnių – pačios Brazilijos bei P. Amerikos – kraštų lietuvių vienetus, kuriems primenam jiems kalendoriuje nustatytą MALDOS DIENA:

SAUSIO

- 1: Naujieji Metai : Visi meldžiasi
- 2: Argentinos Birutės D-ja, Buenos Aires
- 4: Pietų Amerikos Liet. Kunigų Vienybė, São Paulo
- 23: Fatimos Marijos parapija, Montevideo
- 25: Liet. Kat. Mėterų D-ja, São Paulo
- 26: Liet. R. Kat. Šv. Juozapo D-ja, São Paulo

VASARIO

- 2: Gyvasis Rožančius, Buenos Aires
- 16: Lietuvos Nepriklausomybės šventė: Visi meldžiasi

KOVO

- 4: Šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, šventė: Visi meldžiasi
- 24: Didysis Ketvirtadienis: Visi meldžiasi
- 25: Didysis Penktadienis: Visi meldžiasi
- 26: Didysis Šeštadienis: Visi meldžiasi
- 27: Velykos: Visi meldžiasi

BALANDŽIO

- 1: Ateitininkai, São Paulo
- 20: Comitê Católico Lituano, Medellin, Kolumbija
- 22: Escuela Privada N°. 160, Rosario Argentina

GEGUŽĖS

- 4: Šeštinės: Visi meldžiasi

BIRŽELIO

- 5: Šv. Kazimiero parapija, Caracas Venezuela
- 6: Šv. Kazimiero seserys, Buenos Aires ir Cordoba
- 8: Šv. Pranciškaus seserys, São Paulo
- 19: Tėvai Marijonai, Rosario, Argentina
- 20: Tėvai Saleziečiai, Punta Arenas, Chile
- 21: Tėvai Saleziečiai, São Paulo ir Manaus
- 22: Tėvai Saleziečiai, Barranquilla ir Medellin

NB: Gali būt įdomu pastebėti, kaip Brazilijos Vyskypų Konferencijos (CNBB) išleistas Liturginis Kalendorius "Diretorio Liturgico -- IGREJA NO BRASIL 1989" birželio 12 perspėjau: "Rytoj – Diena Maldos už Lietuvą ir už kraštus kur varžoma tikėjimo laisvė".

LIEPOS

- 12: Tėvai Jėzuitai, Montevideo, Urugvajus
- 17: Tėvų Marijonų stovykla, Cordoba Argentina
- 18: Tėvų Marijonų stovykla, Buenos Aires
- 20: Lietuvių Misija, Berisso, Argentina
- 27: Lietuvių Misija, Temperly, Argentina

RUGPIŪČIO

- 4: Lietuvių Misija, Punta Arenas, Chile
- 15: Marijos į Dangų Emimas: Visi meldžiasi
- 20: Asmeninė Kaivarijos parapija, Rio de Janeiro

RUGSĖJO

- 8: Marijos Gimimas – Tautos šventė: Visi meldžiasi
- 18: Šv. Kazimiero parapija, Rosario, Argentina

SPALIO

- 18: "Gairės" leidėjai ir skaitytojai, Venezuela

- 19: "Laiko" leidėjai ir skaitytojai, Buenos Aires
- 25: "Mūsų Lietuvos" leidėjai ir skaitytojai, São Paulo
- 26: "Saleziečių Balso" leidėjai ir skaitytojai, Frascati
- 31: "Tėvų Kelio" leidėjai ir skaitytojai, Caracas

LAPKRIČIO

- 1: Visi Šventieji: Visi meldžiasi
- 2: Vėlinės: Visi meldžiasi
- 17: Aušros Vartų parapija, Buenos Aires
- 20: Kristaus Valdovo šventė: Visi meldžiasi

GRUODŽIO

- 3: Capallania Lituana de Bogota, Kolumbija
- 7: Šv. Juozapo parapija, São Paulo
- 8: Marijos N. Prasidėjimas: Visi meldžiasi
- 24: Kūčios: Visi meldžiasi
- 25: Kaiėdos: Visi meldžiasi
- 26: Šv. Kazimiero parapija, São Paulo

Norintieji materialiai šelpti kenčiančią Lietuvos Bažnyčią ar gauti daugiau informacijų Lietuvą liečiančiais klausimais, gali kreiptis į Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą adresu:

Lithuanian Catholic Religious Aid
351 Highland Blvd.
BROOKLYN, NY 11207
USA – E.U.A.

P a s t a b a: Saleziečių atžviigių, Kalendoriuj dar pažymėtos šios vietovės: Tėvai Saleziečiai – Roma, L'Aquila (Itaiija), Rwanda (Africa), Tokyo (Japonija), Saltllo (Meksika), Madrid ir Leon (Ispanija), Columbus ir Boston (JAV), Caracas (Venezuela), Guarulhos (Brazilija), Popayan (Kolumbija), Puno ir Cuchanza (Ekvadoras). Norima perspėti, kad Tokyo, Madrid, Leon, Caracas, Guarulhos, Popayan, Boston, Puno ir Cuchanza jau nėra lietuvių "vienetų" – tose vietose buvusieji jau išmirę ar išsikėlę kitur (PG)

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

MŪSŲ VILTIS – LAISVA LIETUVA

Šio šūkio transparentu pasitiko susirinkusius lietuvius šių metų (1989) Vasario 16-tosios – Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas 71-pirmasis. – S. Paulo didmiesty – kukliame V. Zelinos priemiestyje, vasario 19 d. sekmadieny.

Pradėta pamaldomis šv. Juozapo parapijos bažnyčioje 3 val. po pietų, – kai tik tokiu metu S. Paulį apgaubia lietaus pritvinkę debesys ir atvykusiems iš toliau teko iš anksto būti "pakraštėmis". Gal dėl to ir mūsų šventovės lonkose buvo trečdalis tuščių vietų.

Šv. Mišių auka buvo paties klebono – kun. Juozo Šeškevičiaus aukojama, koncelebruojant kun. Pr. Gavėnui ir kun. P. Rukšui. L. Kat. Bendruomenės choras tikrai nuoširdžiai giedojo visų susirinkusiųjų maldų palydai. Po bažnytinių apeigų, rodos ir gamtos prajovai aprimo, tolyn nuslinko lietaus debesys ir iškilmingai suplevėsavo Nepriklausomos Lietuvos trispalvė greta Brazilijos ir S. Paulo miesto vėliavų, prieš tai padėjus vainiką iš trispalvių gėlių prie Laisvės paminklo. Sugiedoti himnai, o vėjas pasigavęs vėliavas plazdeno virš susirinkusių susikaupusių savyje. Ir rodos tarsi tie vilties galingi sparnai žadino mus drąsiai į kovą už laisvę Lietuvai tėvynei. Kovą ne vien savitarpio intrigose, bet visiems jaučiantiems "atgimimą" po vergijos letenų skausmų.

Po bažnytinių apeigų, per balutes šokaudami visi rinkosi į Seserų Pranciškiečių Kolegijos salę – čia įvyko oficiali ir meninė programos dalis.

Minėjimas atidarytas Brazilijos himnu. Sekė B.L. Bendruomenės pirmininko Al. Valavičiaus sveikinimas susirinkusiems, po jo B.L.J. Sąjungos pirmininko Marcelo Chapola žodis. Vietoj pramatyto buv. fed. deputado, Dr. Israel Dias Novaes, kalbėjo Jonas Tatarūnas portugalų kalba suprantantiems. Po jo turėjome malonumą tikrą lietuvį iš tikros Lietuvos – Viiniaus U-teto docento Vytauto Skuodžio kalbą, kurioje išryškėjo dabartinės Lietuvos padėtis ir tautinis atgimimas.

Meninėje programoje pasireiškė "Palangos" skaučių būrelio choras. Tautinių šokių grupė "Nemunas". L.K.B.-nės choras ir viešnia iš Lietuvos Valst. Kon-

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

JUOZAS P. LISAUSKAS

Mielam mūsų savaitraščio skaitytojui širdingai dėkojame už paramą spaudai.

ML redakcija ir administracija

servatorijos docentė ir aktorė – Eugeni-ja Jankutė.

Užbaigta Lietuvos Himnu. Po to visi skirstėsi kas sau. Dar turiu pažymėti, kad prieš programos pradžią prie įėjimo buvo kviečiami balsuotojai į naujos Br. L. Bendruomenės Tarybos rinkimus. Daug kas balsavo, kiti, nesidomėjo.

Apie programos išpildymą, smulkiau bus pasisakyta vėliau, o kol kas esame dėkingi visi kurie ją matėme – de ja publikos tebuvo 2/3 salėje. Br. Liet. Bendruomenei už gražiai ir sėkmingai įvykdytą šį brangų mums visiems minėjimą – "Jūsų pastangos remia brolius Lietuvoje", – kaip prasitarė prof. Vytautas Skuodis.

Dalyvis

KAZIMIERINIS KONKURSAS

Brazilų-japonų rašytoja ANA SUZUKI, susižavėjusi lietuvių tautos kultūros lobiais, yra gal pirmoji, kuri rašo apie mūsų šv. Kazimierą vaikam – ir tai brazilų vaikam. Ir tuo pačiu perduoda kitataučiams daug Lietuvos istorijos bei kitų lietuviškų kultūrinių elementų.

Dabar ji, jau beveik įpusėjusi į šv. Kazimiero gyvenimą – atspausdinus ML em português 6 skyrelius apie O SANTO PRINCIPE – paskelbė pirmąjį "mažą konkursą", norėdama susekti,

"kas tikrai seka aprašomus dalykus". Ir, konkurso lape, kviečia skaitytoją užpildyti/ pabaigti sakinius, susijusius su šv. Kazimiero gyvenimu, bet ir taip gyvai liečiančius Lietuvos istoriją, ypač gi tautinius lietuvių vardus.

Tad dalyvauti konkurse (bei skatinti vaikus bei vaikaičius) – tai ne tik stengtis sau pačiam įrodyti istorinių faktų pažinimą bei kitus prie to vesti, bet ir padrašinti visiškai kitatautę rašytoją taip gyvai domėtis lietuviškais reikalais. Ana Suzuki, užbaigusi, O SANTO PRINCIPE, žada tęsti rašyti kitom lietuviškom temom, – apie gintarą, Geležinį Vilką, Birutę, Vytautą ir panašiai. Visa tai gali iššaukti ir didesnį pačių lietuvių susidomėjimą panašiais elementais. Kaip tik tas ir yra konkurso tikslas.

Apresentação do filme da Excursão "VILNIUS" 88, seranno dia 2 de abril as 15 hs., no Salão da ALIANÇA LITUANA BRASILEIRA(SAJUNGA), na rua Lituânia, 67.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA, tai ištrsyti čekį Francisco Gavėnas arba Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

IŠĖJO NAUJAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS LITUANO
LITUANO PORTUGUÊS
SEGUNDA EDIÇÃO
MŪSŲ LIETUVA